

31.5.2017

EOAK/4068/2016

Ratkaisija: Oikeusasiamies Petri Jääskeläinen

Esittelijä: Oikeusasiamiehensihteeri Elina Castrén

MAAHANMUUTTOVIRASTOLLE HUOMAUTUS KANSALAIUUSHAKEMUKSEN KÄSITTELYAJASTA

1 KANTELU

Kantelija arvosteli viranomaisten toimintaa hänen kansalaisuushakemuksensa käsittelyssä. Kantelija kirjoittaa, että hän on jättänyt kansalaisuushakemuksen 18.8.2015 Pasilan poliisi-
asemalle.

2 SELVITYS

Kantelun johdosta hankittiin selvitys ja lausunto Maahanmuuttovirastolta.

3 RATKAISU

Katson, että Maahanmuuttoviraston käsittelyaika kantelijan kansalaisuushakemuksen käsitte-
lyssä on ollut hyvän hallinnon vastainen.

Perustelen ratkaisuani seuraavasti.

Perustuslain 21 §:n mukaan jokaisella on oikeus saada asiansa käsitellyksi ilman aiheetonta
viivytystä lain mukaan toimivaltaisessa tuomioistuimessa tai muussa viranomaisessa. Hallinto-
lain 23 §:n mukaan asia on käsiteltävänä ilman aiheetonta viivytystä.

Kansalaisuushakemuksille ei ole säädetty laissa enimmäiskäsittelyaikaa. Maahanmuuttoviras-
ton selvityksen mukaan tällä hetkellä muiden kuin täsmällisten hakemusten käsittelyaika on
keskimäärin 12-14 kuukautta.

Kantelijan kansalaisuushakemus tuli vireille 28.7.2015 Helsingin poliisilaitoksella. Kansalai-
uuslain 44 §:n 3 momentin mukaan hakemuksen käsittelyn jatkaminen edellyttää Maahan-
muuttoviraston käsittelymaksun suorittamista. Kantelija on maksanut käsittelymaksun
27.8.2015 Helsingin poliisiasemalla. Kantelijan kansalaisuushakemus saapui Maahanmuutto-
virastoon 3.9.2015.

Maahanmuuttovirasto on tehnyt päätöksen kantelijan kansalaisuushakemukseen 10.5.2017.
Hakemuksen käsittely on kestänyt kaikkiaan yli 21 kuukautta, josta noin 20 kuukautta Maa-
hanmuuttovirastossa.

Maahanmuuttoviraston selvityksen mukaan kantelijan kansalaisuushakemus otettiin käsitte-
lyyn 3.8.2016. Käsittelyn eteneminen jäi odottamaan kantelijan lapsen kansalaisuusasian rat-

kaisua. Maahanmuuttovirasto oli ottanut kantelijan lapsen kansalaisuusaseman määrittämisen ja menettämisasian käsiteltäväksi maistraatin pyynnöstä kansalaisuuslain mukaisesti. Maahanmuuttovirasto teki 24.11.2016 päätöksen, ettei kantelijan lapsi menetä saamansa Suomen kansalaisuutta.

Maahanmuuttovirasto on lähettänyt kantelijalle täydennyspyynnön 13.1.2017. Hänelle on samana päivänä tarjottu mahdollisuutta liittää maksutta hänen huollettavanaan oleva toinen lapsi kanssahakijaksi.

Maahanmuuttovirasto esittää johtopäätöksissään, ettei kantelijan kansalaisuushakemuksen käsittelyssä ole esiintynyt aiheetonta viivästystä ja kantelijan asiaa on käsitelty hyvän hallinnon periaatteiden mukaisesti. Maahanmuuttovirasto katsoo, että kantelijan oma toiminta on vaikuttanut hänen hakemuksensa käsittelyaikaan, koska käsittelymaksun suorittamisessa on ollut viivettä. Käsittelyaikaan on erityisesti vaikuttanut kantelijan lapsen kansalaisuuden menettämisen tutkinta ja harkinta. Maahanmuuttovirasto katsoo, että kyseessä on ollut asiakaspalvelusta kantelijan ja hänen lapsensa eduksi.

Totean, että kantelijan kansalaisuushakemusta on viivästyttänyt hänen lapsensa kansalaisuusaseman käsittely, jonka vuoksi voidaan pitää osittain hyväksyttävänä, että kantelijan hakemuksen käsittely on viivästynyt. Hakijan kansalaisuushakemus on kuitenkin otettu Maahanmuuttovirastossa käsittelyyn vasta 3.8.2016 mikä on yli vuosi hakemuksen vireille tulon jälkeen. Hänen lapsensa saaman päätöksen jälkeen asian käsittely on edelleen kestänyt yli viisi kuukautta. En näe kaikille näille viivästyksille hyväksyttäviä perusteita ja katson, ettei yli 20 kuukauden käsittelyaika Maahanmuuttovirastossa kansalaisuushakemuksen käsittelyssä voida pitää hyvän hallinnon mukaisena. Katson, että kantelijan kansalaisuushakemusta ei ole käsitelty ilman aiheetonta viivytystä.

4 TOIMENPITEET

Eduskunnan oikeusasiamiehestä annetun lain 10 §:n 1 momentin nojalla annan Maahanmuuttovirastolle huomautuksen edellä selostetusta lainvastaisesta menettelystä.